

Največji slovenski dnevnik
v Združenih državah.
Velja za vse leto..... \$6.00
Za pol leta..... \$3.00
Za New York celo leto... \$7.00
Za inozemstvo celo leto... \$7.00

GLAS NARODA

List slovenskih delavcev v Ameriki.

The largest Slovenian Daily
in the United States.
Issued every day except Sundays
and legal holidays.
75,000 Readers.

TELEFON: 2876 CORTLANDT.

Entered as Second Class Matter, September 21, 1903, at the Post Office at New York, N. Y., under the Act of Congress of March 3, 1879.

TELEFON: 4687 CORTLANDT.

NO. 295. — ŠTEV. 295.

NEW YORK, SATURDAY, DECEMBER 17, 1921. — SOBOTA, 17. DECEMBRA, 1921.

VOLUME XXIX. — LETNIK XXIX.

PREGANJANJE DELAVSTVA

POVELJA ZA ARETICJO SE JE IZDALO PROTI DELAVCEM, KI SE POTEZAJO ZA SVOJE PRAVICE. — LJUDJE V SEDMIM ROVIH SO BAJE GLASOVALI ZA POVRATEK NA DELO. — ŽENSKÉ NE BODO OBN OVILE IZGREDOV.

Pittsburgh, Kansas, 16. dec. — Državni varanti so bili izdani proti trem možem, o katerih se glasi, da so odgovorni za nemire v Kansas premogovnih poljih. — Je izjavil danes državni generalni pravnik Richard Hopkins. Objavitelj je še, da bodo izdana nadaljna zaporna povelja in da bo pomagal pri kazenskem zasledovanju aretiranih.

Medtem pa so člani unije, ki so zaposleni v sedmih rovih, glasovali, da se bodo vrnili danes na delo. Od dela so izostali v pričetku tedna vsled demonstracij žensk, ki so nastopile proti onim, ki so bili pripravljeno delati še raprej.

Danes ni bilo nikakih znakov, da nameravajo ženske obnoviti izgredo prejšnjih dni. Stavkarji izjavljajo, da so povesti, v katerih se je glasilo, da so se ženske posluževale paprike tekom svojih napadov, naravnost izmišljene v namenu, da se diskreditira nastop stavkarjev.

Imena najmanj petdesetih možkih in žensk se nahajajo v poseti urada državnega okrajnega pravdnika, ki je izjavil, da bo izdal še danes nadaljna zaporna povelja, posebno proti onim, ki so vodili ženske v njih napadil.

Eden izmed tih, navedenih v treh zapornih poveljih, je bil že aretiran ter ga drže oblasti pod obdolžbo napada iz pretepanja.

Več oddelkov narodne milice se je vsatorilo v Franklin, Ringe in Mulberry premogarskih naselbinah, ki so bile pozorišče največjih izgredov. Množice nezaposle-

nih premogarjev so opazovale miličarje, ko so postavljali svoje sotore v Franklinu, kjer je večina premogarjev inozemskega pokolenja, je stalo nekako 150 ljudi v neposredni bližini čet ter opazovalo, kako so vojaki pripravljali večerjo ter pozneje postavljali sotore.

Med ljudmi jih je bilo nekaj, ki so izjavili, da so bili v zadnji svetovni vojni in ti so se norčevali iz "vojaških" kakovosti miličarjev.

Milicariji pa so bili toliko pametni, da so ignorirali te opazke.

KDOR SE IGRA Z OGNJEM, SE PONAVIDI OPEČE.

Štirje prohibicijski agenti, ki so bili na lovu na nasprotnike Volsteada v Pennsylvaniji, se nahajajo sedaj v bolnicah v opasnem stanju, ker so namakali svoja grla z munšajn žganjem, — so glasno z ugotovilo S. Rutterja, newyorškega pomožnega prohibicijskega ravnatelja Rutter je rekel, da so bili ti gospodje zaposleni v pittsburskem uradu.

— Izvedel sem, da so bili štirje moji agenti zastrupljeni, — je rekel Rutter. — Odrejena je bila preiskava in prišlo je na dan, da so pili šnops preko bare v svojem prizadevanju, da dobe dokaze proti salonerjem.

— Ti moji ljudje so šli v različne salone, kjer so kupili munšajn žganje. Par ur pozneje pa so zboleli in odvedli so jih morali takoj v bolnico. Tako robo se javno prodaja v Pennsylvaniji preko bare.

TUDI ŠKOTI HOČEJO BITI "INDEPENDENT".

London, Anglija, 16. decembra. Tudi Škoti (to je dežela, iz katere prihaja ono dobro žganje) hočejo imeti sedaj naenkrat svojo pravo neodvisno državo. Pričela se je živahna "galska" kampanja, da dobi Škotska iste pravice kot jih je dobila sedaj Irska.

DVA DUCATA PINTOV PIVA NA DAN!

Vancouver, B. C., 16. dec. — Dva ducata pintov piva na dan je vse, kar sme kupiti krščanski človek od vlade v British Columbia na temelju provinčialnega permita, soglasno s postavo, ki je bila sprejeta danes.

Oredba je bila sprejeta vsled delovanja takozvanih "pivskih klubov". Dosedaj ni bila možna na piva, katerega sme človek zavžiti na dan, omejena.

Denarna izplačila v jugoslovanskih kronah, lireh in avstrijskih kronah

se potem naše banko izvršujejo po nižji ceni, zanesljivo in hitro.

Včasaj so bile naše cene sledeče:

Jugoslavija:		
Raspelja na zadnje polje in izplačuje "Kr. poštni čekovni urad" in "Jadranska banka" v Ljubljani.		
300 kron	\$ 1.35	1,000 kron
400 kron	\$ 1.80	5,000 kron
500 kron	\$ 2.25	10,000 kron

Glasom narodne ministrstva se poči in brzotaj v Jugoslaviji je sedaj vsega tega nezakoniti zmenki potem poče odinole v dinarjih; za vsake štiri krome bo izplačan en dinar; razmerje med dinarjem in kromo ostane teraj nespremenjeno.

Italija in naslednje ozemlje:

Raspelja na zadnje polje in izplačuje "Jadranska banka" v Trstu.		
50 lir	\$ 2.80	500 lir
100 lir	\$ 5.20	1000 lir
300 lir	\$ 15.00	

Nemška Avstrija:

Raspelja na zadnje polje in izplačuje "Afratische Bank" na Dunaju.		
1,000 nem.-avstr. kron \$ 0.95		10,000 nem.-avstr. kron \$ 5.30
5,000 nem.-avstr. kron \$ 3.50		50,000 nem.-avstr. kron \$ 25.90

Vrednost dolarja sedaj ni stalna, menja se večkrat nepričakovano; in tega razloga nam ni mogoče podati natančne cene vsaprj. Mi računamo po ceni letnega dne kot nam posajni denar dopne v roku.

Kot generalni zastopnik "Jadranske Banke" in njenih podružnic imamo zanesljive invarne ugodne pogoje, ki bodo velike koristi za one, ki so se ali so bodo posluževali naše banko.

Denar nam je posajni najbolj po Domestic Money Order, ali po New York Bank Draft.

FRANK SAKSER STATE BANK, 82 Cortlandt St., New York

(Advertisment)

OVEKOVEČENJE DELEGATOV
Ameriška kiparka Irena McCarthy bo napravila kipe vsih delegatov, ki so se vdeležili konferenc v Washingtonu. Slika nam jo predstavlja, ko dela francoskega ministr. predsednika Brianda.

FRANCOZI HOČEJO ZASESTI RUHR

Gotovi francoski krogi zahtevajo zasedenje Ruhr-okraja ter se poslužujejo pri tem izgovora.

Pariz, Francija, 16. decembra. Politični urednik lista "Echo de Paris" zahteva nadaljnjo zasedenje nemškega ozemlja, posebno zasedenje ozemlja ob reki Ruhr. Francozi so v svojem zadnjem ultimatu Nemčiji zapretili s tem zasedenjem, katero nameravajo sedaj dejanski izvesti.

TUDI ŠKOTI HOČEJO BITI "INDEPENDENT".

London, Anglija, 16. decembra. Tudi Škoti (to je dežela, iz katere prihaja ono dobro žganje) hočejo imeti sedaj naenkrat svojo pravo neodvisno državo. Pričela se je živahna "galska" kampanja, da dobi Škotska iste pravice kot jih je dobila sedaj Irska.

ARISTIDA BRIANDA DOLŽE ZAROTE

Dolže ga, da je skušal skleniti zvezo z Združenimi državami, narperjeno proti Angliji.

Pariz, Francija, 16. decembra. Če ne bo ta debata o obnovljenju odnosov z Vatikanom zaključena jutri, jo bo treba zaključiti v odsotnosti vlade.

ROJAKI NAROČAJTE SE NA "GLAS NARODA" NAJ-VEČJI SLOVENSKI DNEVNIK V ZDR. DRŽAVAH

skoraj vseh jutrajšnjih listih, iz česar je razvidno, kakšne pojme imajo o celi zadevi. Nemška poslarnica ni nikogar prasenčila. Skoraj vsi vidije v nji le potrdilo spošnega naziranja, da je vsaka zmernost napram Nemčiji brez pomena in da vpoštevata Nemčija edinole silo.

LANDRU ŠE NE BO ŠEL NA GILOTINO

Zagovornik Landruja je še vedno prepričan o nedolžnosti svojega klienta. — Ženske-spijonke.

Pariz, Francija, 15. decembra. Sedaj, ko je Henri Landru obsojen na smrt na gilotini ter bo moral umreti nekega spomladanskega jutra prihodnjega leta, se je pričela francoska javnost znova zanimati za njegov slučaj ter skuša najti izgovore za zavlečenje eksekucije, dokler bi se ne vprizorilo obširnega iskanja po celnem svetu glede enajstih domnevanih žrtve tega moža. Landrujev zagovornik, znani Moro-Giafferi, ki je priznan kot eden najslavnejših kriminalnih zagovornikov, ustraja še vedno pri svoji trditvi, da se ne more motiti glede nedolžnosti svojega klienta.

Čprav se je mudil zagovornik že ure in ure v celici ter govoril z nasmitr obojenim brez vsake priče, ni mogel omajati sklepa, da ne bo niti z eno besedico pojasmil, na kakšen način so izginile njegove žrtve. Giafferi pa je prepričan, da bodo prihodnji meseci prinesli seboj presenetljiva razkritja v zvezi slučajem, ki sicer ne bodo očistili imena Landruja, pač pa rešila njegovo glavo, razen če ne bo hotel predsednik Millerand dovoliti obojenemu možu preložitve smrtne kazni, dokler se ne dobi pozitivnih dokazov z ozirom na umore.

Francozi se sedaj vedno bolj nagibajo k teoriji, katero se je objavilo pred dvema leti v posebni brozjavki iz Pariza na newyorški "Herald". V brozjavki je bilo rečeno, da je bil tekem vojne Landru agent nemške vlade in da je bila njegova naloga prekrbljati Francozinje, ki bi bile pripravljene pomešati se med prebivalstvo zavojevanih pokrajin in kazati Nemcem one, ki bi se hoteli vmešavati v nemške narerte.

To bi po tukajšnjem mnenju pojasnilo močičnost Landruja, kajti, če bi mu dokazali, da je kriv take veleizdaje bi bil ustreljen kot veleizdajalec in to bi smatral on brez dvoma za večjo počast kot če izgubi svojo glavo kot obojen morilec.

Razentega pa bi ta teorija tudi pojasnila dejstvo, da je imel Landru v svojih rokah osebne listine žrtve in nekateri domnevajo, da se je poslužil svoje vile v Gambaj, kot mesta, kjer je ponarobil potne liste, s katerimi so prišle njegove žrtve v Nemčijo preko Švice, kjer najbrže žive še danes pod izmišljenimi imeni.

To teorijo je utrdil zadnji dan obravnave proti Landruju, ki je bilo prečitano pismo nekega prejšnjega vojaka ki je služil v Po-rendski in ki je s poročil oblastim, da je videl nekdo žensko popolnoma odgovarjajočo eni izmed domnevanih žrtve.

Ta ženska je baje priznala vojaku, da je Francozinja, da si pa ne upa vrniti domov. Ko je bila policija informirana, ni mogla rajti o tej ženski nobenega sledu in tudi ne o osemnajstletnem mladeniču, o katerem domnevajo, da je mladi Cuchette, ki je bil s svojo materjo vred na seznamu Landruja.

Brez ozira na uspeh Landrujeve prošnje, naj se odgodi izvršenje smrtne obsodbe, so dobili francoski agentje v Nemčiji naročilo, naj doženejo, če le mogoče, številu Francozinj, ki se mudijo sedaj v Nemčiji, da se tako prihrani poroti kesanje, ki bi se gotovo pojavilo, če bi se krala žrtve živa vrnila v Francijo, po eksekuciji Landruja.

AMERIKANEC POVABLJEN NA ALBANSKI PRESTOL

JEROME NAPOLEON BONAPARTE IZ NEW YORKA JE BIL NAPROŠEN, NAJ POSTANE KRALJ ALBANJE. — ALBANCI HOČEJO PRIMERNEGA KANDIDATA. — ALBANCI NE MOREJO PRESTAJATI BREZ VLADARJA.

New York, N. Y., 16. dec. — Soglasno z zanesljivimi informacijami, katere je dobil newyorški list Evening Mail, se vrše pogajanja med albanskim komisarjem A. Čekrevijem ter ameriškim članom Bonapartijeve družine, kojih cilj je pridobiti tega potomca Napoleona za albanski prestol.

Srečni človek, za katerega so se pričeli zanimati zastopniki albanskih miriditov, je Jerome Napoleon Bonaparte, ki stanuje na Park Ave v New Yorku in v koga je žilah se pretaka precej zvočenela kri velikega Korzičana. Jerome pravi, da ni na celi stvari uiti trohe resnice in da se ni še nikdar pogajal z nobenimi albanskimi zastopnikom glede tega predmeta.

Jerome Napoleon Bonaparte je praunuk Jeroma Bonaparta, westfalskega kralja ter brata velikega Korzičana, ki je pribežal v Ameriko po strmoglavljenju Napoleona I.

V Ameriki se je poročil z neko Lizo Paterson iz Baltimora, a odseči pozneje na Westfalko, kjer je bil ustoličen kot kralj ter se vdružil poročil.

Napoleon ni hotel priznati njegove poroke v tej deželi.

Zastopnik omenjenega lista je izvedel, da so se vršile tri konference med Čekrevijem in Jeromom Bonaparte. Piva je bila v Washingtonu pred šestimi tedni, te konference se je vdeležilo dvajset oseb. Ostali dve sta bili v hotelu Vanderbilt v New Yorku, kjer je živel Jerome do pred kratkim.

Albanski parlament je pred kratkim odobril restavracijo monarhije ter izjavil, naj nekdo zasede prestol, ki je bil prazen izza časa, ko je Wied pobegnil v Švico ob pričetku svetovne vojne.

Ta parlament je tudi imenoval komisijo, ki naj bi poiskala primerne kandidata. Komisija je lovila kandidata najprej v Angliji in eden zastopnik Albaneev se še vedno mudi tam. Znano je tudi, da si žele Albanci vladarja, ki bi ne imel nobenih stikov z zapleteno politiko, ki bi imel dosti privatnega premoženja, in kateremu bi tudi Amerika zaupala.

Razentega po mora izvirati tak kandidat iz te ali one vladarske hiše, ki je bila kdaj znana v zgodovini.

Edina stvar proti izvolitvi Jeroma, je dejstvo, da je poročen. Albanci si žele za kralja sameca, ki bi se mogel prilagoditi albanskim razmeram. Jerome Bonaparte pa se je leta 1914 oženil z ločeno ženo nekega bogatega brokerja.

Pogajanja glede primerne kandidata za albanski prestol so pospešili vsled tega, ker hoče vlada Združenih držav še pred prvim januarjem priznati Albanijo kot neodvisno in suvereno državo. Do onega časa pa upa albanski narod objaviti ime svojega novega vladarja ter s tem tudi obliko vlade.

Eden izmed vzrokov, radi katerih hočejo Albanci posaditi na prestol novega vladarja je ta, da se hoče pobežli albanski kralj Viljem Wied vrniti v deželo ter se zopet polastiti prestola po vzorcu avstrijskega Karola, namreč z aeroplanom.

Vsakdo, ki pozna položaj v Albaniji, mora priznati, da so sedanjí razvoji z ozirom na obliko vlade povsem naravni — je rekel eden članov albanske komisije. Mi moramo takoj dobiti kralja. Mi prič raditega, da preprečimo Vi-

ljemu Wiedu povratek v deželo. V slučaju, da bi se vrnil, bi bil deležen iste usode kot je zadela avstrijskega Maksimilijana v Mehiki. Če hočemo zavzeti svoje stabilščice med svetovnimi narodi, moramo imeti stalno vlado in to je čigugi razlog, da iščemo sedaj svojega kralja. V tretji vrsti pa hočemo s tem pomiriti deželo. Albanci vladajo sedaj štirje regenti, izvoljeni od parlamenta, katerega izvoli narod.

— Lahka stvar je ustanoviti demokracijo v zapadnem svetu — je nadaljeval Albanec, — kjer so razmere povsem nove Drugačna stvar pa je proglasiti demokracijo v deželi, kjer so že stoletja monarhične oblike vlade. Republika v Albaniji bi pomenjala neprestano ljubosumja in neprestane boje med politiki. Ljudske mase bi ne imele nobenega respekta do predsednika, pa naj bi bil še tako izvrsten človek. Tudi bi ne respektovali nikogar iz svoje srede, če oi stopil na kraljevi prestol. Mi potrebujemo človeka, ki ima v sebi kraljevsko kri.

TOM O'CONNOR ŠE VEDNO NI PRIJET.

Chicago, Ill., 15. decembra. — Medtem ko je čas, določen za njegovo obseženje, že potekel je danes sedanje bivališče Toma O'Connora, morilca, ki je bil spoznan krivim umora po prvem redu, še prav tako skrivnostno kot je bilo v nedeljo, po njegovem drznem begu iz okrajne jetnišnice, iz katere je pobegnil s par svojimi tovaršiji.

Čprav se je je lov na begunca ali praprazar na begunce razširil na celo deželo, je policija vendar danes priznala, da ni mogla najti niti najmanjšega sledu o beguncih.

O'Connor bi bil moral biti obesen ob štirih jutraj danes. Uradniki v jetnišnici so večer zvečer izjavili, da je vse pripravljeno, z izjemo vislice in moža, ki bi moral viseti na njih, a ta je srečno odnesel svoje pete.

PERU MOBILIZIRA PROTI ČILE.

Buenos Aires, Argentina, 15. decembra. Vlada republike Peru je odredila mobilizacijo 398 častnikov ter 11,000 mož. Sedem polkov je odposlala v Tacaco, ki se nahaja v provinci Takna. Uradno obvestilo vlade je dobil argentinski list La Nation od svojega posebnega poročevalca v La Paz, Bolivija.

Pri tem gre za starodavni spor za dve provinci med republikama Peru in Čile. Republikani ne moreta priti do zadovoljivega odgovora glede končne posesti teh dveh provinc in vsakih par let pride vsled tega do mobilizacije te ali one prizadete stranke.

Kot kažejo vsa znamenja, bo pretelvo še precej časa, predno bo uveljavljen svetovni mir.

60 LET STARI USMRČEN V ELEKTRONEM STOLCU.

Šestdeset let iz Cooper George Brazier, farmer iz Cooperstown je bil v četrtek usmrčen v Sing Singu na električnem stolu, potem ko je bil spoznan krivim, da je približno pred enim letom umoril neko Ana Van Patten, s katero je živel v divjem zakonu. Governer Miller ni hotel izpremeniti smrtne kazni v dosmrtno ječo.

"GLAS NARODA"

SLOVENIAN DAILY
owned and Published by
SLOVENIC PUBLISHING COMPANY
(a corporation)
FRANK BAKSER, President LOUIS BENEDIK, Treasurer

Place of Business of the Corporation and Address of Above Officers:
33 Cortlandt Street, Borough of Manhattan, New York City, N. Y.

"Glas Naroda" izhaja vsaki dan izvenimi nedelji in praznikov.
Za celo leto velja list za Ameriko \$7.00
in Kanada \$8.00
Za pol leta \$3.50
Za tretje leta \$1.50

GLAS NARODA
(Value of the People)
Selling Every Day Except Sundays and Holidays.
Subscription yearly \$5.00

Advertisements on Agreement.
Dopisni brat podoben in opozoriti se na priložnosti. Denar naj se blagovollno pošilja po Money Order. Pri sprejembi kraja naročnikov prevajala, da se naš tudi prejeto blaginje namani, da hitraje naložimo nastavnika.

GLAS NARODA
33 Cortlandt Street, Borough of Manhattan, New York, N. Y.
Telephone: Cortlandt 2878

ANGLIJA IN FRANCIJA

Londonški Saturday Review je priobčil naslednji zanimivi članek: —

V teku zadnjih mesecev je bilo opaziti veliko izpremembo v angleškem javnem mnenju glede stališča napram Franciji. Mogoče bi morali reči: — napram francoski politiki, delu gotovih političnih sil, ki ne bodo za vse večne čase ostale na površju.

Francija, v koje obrambo je vstala Anglija pred sedmimi leti in v koje zemljo je položila večino milijona mrtvih; Francija, koje galanterija in vojaški ženij sta nas dvignila k občudujočemu navdušenju, kot ga je še malokdaj kak narod čutil napram drugemu. — ta Francija ne bo nikdar pozabljena od sedaj generacije Angležev.

Francija, — s katero imamo opravka ravno sedaj, pa odgovarja v veliko manjši meri našim višjim čustvom. Zakaj tako?

Prvič raditega, ker je moral tudi najmanj bistroumi med nami spoznati, da ne veruje ta Francija v ničesar drugega kot v gotov denar ter v vojaško nadvlado. Drugič pa raditega, ker ni zmožna ničesar misliti v velikem obsegu ter z ozirom na bodočnost, to je dalekovidno. Tretjič raditega, ker ni zanesljiv partner. Konečno in glavno pa raditega, ker kaže napram nam ljubosumnost katere ne moremo razumeti in to na način, katerega ne moremo rešpektirati.

RAZMAH V INDIJI

V Kalkuti so zaprli 73 Indijcev. Ti ljudje niso metali nobenih bomb in niso umorili nobenega Angleža.

Zaprli so jih zato, ker niso hoteli kupovati angleškega blaga.

Bojkot se pa kljub temu širi.

Anglija je poslala svojega prinčca v Indijo, čes, to bo napravilo utis na upornike, in spokorili se bodo. Toda to se ni zgodilo. Princa so prevažali po praznih ulicah in nadzdravljali so mu edinole Angleži.

Med onimi trinadesetimi je tudi sin indijskega voditelja Ghandija.

Ko so ga zaprli je rekel: —

— Boril se bom do zadnje kaplje krvi. Moj oče je posvetil vse svoje življenje osvoboditvi Indije. Očetovemu vzgledu smo sledili mi, njegovi sinovi. Kmalo se bo izkazalo, če je stideset milijonov ljudi močnejših od šesto milijonov.

To je Ghandijeva filozofija — Indijec je desetkrat toliko kot Angležev. Povsem lahko zmagajo, če drže roke križem.

Recept za zmago, absolutno in popolno zmago, je pa naslednji: —

— Indijci naj ne vzamejo nobenih vladnih služb oziroma naslovov; indijski otroci naj ne hodijo v vladne šole; noben Indijec naj ne nosi angleške obleke; vsakdo mora bojkotirati angleška sodišča in sodnike; Indijci naj ne služijo v angleški armadi in naj ne plačujejo davkov.

Ta propaganda je mlada. Stara je komaj dve leti. Kljub temu je pa že milijone zasegla in milijoni uveljavljajo njene določbe.

Dopisi

Filler, Kansas. Delo v splošnem počiva tukaj v Kansasu. Par malih rogov je pričelo obratovati, pa le malo prejšnjih premogarjev se je na delo vrnilo. V inkajšnjem premogorovu Hamilton Coal Company se je po poldrugem mesecu zopet piščalka oglasila, pa skoraj noben poprejšnji premogar se ni odzval, da bi šel s kšebat. Hudomušni premogarji pravijo: Je ravno prav, ker so se nam že ure zmešale in smo šli na solnce gledat, kdaj je opoldan. Zdej vsaj vemo, ko je ura pet zjutraj, se piščalka oglasila in nas prebudi.

selbine Chicopee, Kansas, da nekaj Slovencev dela. Čudno se mi vidi, da je bil dotični pisec dopisa v rovu potolčen. Rojaki, da ne boste tistega dopisa napačno razumeli, da je dotični tudi k njim prišel. Z enakim imenom so poprejšnje dni iz rova št. 18 Northwest Central Company pripeljali enega v bolnišnico.

Obiskala sta nas dva slovenska fanta iz Frontenac, Kansas. Ne vem, če sta v kompaniji s tukajšnjo kompanijo, ali sta dobro plašna za tako agencijo. Tukajšnji premogarji ne želé, da bi nas s takim obiskom počaščala, ker sami dobro vemo, kako se ravnati. Naročnik.

Newburgh-Cleveland, Ohio.

V času adventa je postalo v naši naselbini nekako mrtvo. Toliko bolj se pa pripravljajo vse v novo življenje po končanem adventu. Na sveti večer priredi naše neumorno pevsko in podporno društvo "Zvon" prekrasno igro "Sveti večer". Vsebinska igra je povzeta iz življenja gorskega kmetu v stari domovini in je polna poučnih in smešnih prizorov. Uloge se nabajajo v rokah najboljših igralcev. V tej igri se bomo za par uric podali v duhu v staro domovino v svoja otroška leta. Kako so bili prijazni tisti časi, ko še nismo poznali gorja sveta, ko smo ob prijaznem očetu in skrbni ter dobri mami sedeli na sveti večer okoli mize in v največjim veseljem ter zadovoljnim obrazom delali jaslise. Pričetek igre bo ob pol osmi uri zvečer v

Slov. Nar. Domu na 80. cesti. Čisti preostanek gre v blagajno S. N. Doma. Smem reči, kdor bo zamudil ali kdor bi se ne vdeležil, gotovo mu bo žal.

Na sv. dan zvečer priredi naša šolska igralna igra in nastop posameznih razredov. Lepo je videti, kako naši mali skupno nastopijo in zapoje s svojimi čistimi glasovi slovensko ali angleško pesem.

Delavske razmere so kakor povsodi — slabe. Delo se sploh ne dobi. Kdor pa dela, pa plačuje tako malo, da ko človek mezdo dobi, ne ve, kam bi dal. Če hrani za tobak, pa za vse drugo zmanjka.

Pozdrav vsem čitateljem tega lista ter jim želim veselo božične praznike in srečno novo leto.

Jakob Resnik.

Iz Slovenije.

Umrla je

č Gaberju pri Celju št. 45 soproga Ivana Brenčuma.

Delavske razmere v Kočevju.

Poroča se: Marsikdo bi mislil, da je pri nas vse v redu, ker smo delavci res malo preveč potrepljivi. Da navedemo samo nekaj slučajev, bodi omenjeno, da so pri g. Heinricharju različni priganjci, ki se hočejo povzdigniti nad vse turške paše, to je v prvi vrsti poslodovja, ki mu je ime Fressel. Ta postopa ravno tako z delavci, kakor se je postopalo v srednjem veku s sužnji. Te dni je šel neki delavec k njemu in ga vprašal, kako je to mogoče, da delajo eni delavci še vedno 10 ur dnevno, drugi pa samo 8, odkar je prišel ukaz od obrtnega nadzorstva, da se ne sme več delati nego osem ur dnevno. Pa čujte in strmite, slabo je našel, poslodovja Fressel ga je nahrulil, deko: "Kaj to vas briga, jaz se ne brigam in ne poznava Boga in nobene organizacije; ako vam ni prav, si lahko dobite drugje posla." Nato mu dotični odgovori, da to ni pravilno, ako je prepovedano delati po 10 ur, mora veljati za vse. Dotični delavec se je obrnil in šel povedat svojemu očetu, ki je tudi zaposlen pri tvrdki Heinrichar. Ko ga Fressel zagleda, pride k njemu in mu zakriči: "Izgubite se iz tovarne, ako ne odidete ven, pošljem po orožnike!" Omenjeni delavec je šel v pisarno po račun, zahteval 14dnevno plačilo za odpoved, ker ga je poslodovja takoj zapodil iz službe, toda knjigovodja Mihajlovič, ki je v mnogih ozirih še slabši kot poslodovja Fressel, mu je rekel, da ne pristaja 14dnevna plača odpovedanega roka. Na zahtevo, da mu obadva omenjena dasta pismeno potrdilo, da mu ne pristaja 14dnevna plača, sta gospoda potrdila odreka. Drugi dan je šel omenjeni delavec na okrajno glavarstvo, da to zadevo naznani in se pritoži. Pa glej čudo: komisar Kapus ga je po zašišanju enostavno imenoval muleca, ker gre za druge po stanjan v ožen, in mu rekel, naj gre k vojakom, da se nauči olike, ker drugemu ga mu ne pristaja. Iz tega je razvidno, da država, oziroma njeni uradniki podpirajo le kapitalizem, za ubogega delavca se pa nikdo ne briga. Imamo še več drugih slučajev. Heinrichar naj bi sedel včasih obrnil do kakega delavca, da poizve, kako postopajo njegovi priganjci s svojimi sužnji. Tudi bi bilo dobro, ako bi se pobrigal, kaj se godi z njegovimi družini. Ako jih vzame ubogi hlapce ali drugi uslužbenec, mu jih zaračuni Mihajlovič po 80—150 kron mali voziček, ako jih pa naloži Ivan Grželi, ki se sam povisuje za prostornega vodjo (Platzmeister) tak voz, da komaj dva konja vlečeta, in si potem vzame še eno delavko na račun gospoda Heinricharja, da mu jih doma razloži in v dvorncio znosi, tisto ne vidi Mihajlovič in tudi ne poslodovja Fressel, koliko to stane.

Poročil se je

v Ljubljani arhitekt Ivan Zupan z gđe Miro Stopar iz Šiške.

Kako se rešuje stanovanjska beda v Ljubljani.

Gospoj Mariji Leve, vdovi po državnem uradniku, je drž. stanovanjski urad na podlagi denunciacije, da ne vodi lastnega gospodinjstva, odvzel stanovanje ter jo tudi deložiral. Ker je pa 8 pri-

dokazalo, da ta denunciacija ni resnična, se jo je pa zopet uselilo. To nekaterim osebam menda ni prijalo, kajti uselitvi je sledila druga deložacija. Ker pa stanovanjski urad menda vendar ni mogel mimo ugotovljenih dejstev, je gospoj nakazal nekaj luknjico, v katero ni bilo polovico njene opreme postaviti ni mogel ter blagovollil postaviti drugo opremo v podstrežje v zabavo mišim in podganam. Vse stroške izseljevanja in useljevanja se je seveda prepustilo gospoj sami. Intervencija pri poverjeniku za socialno skrbstvo je ostala brezuspešna, ker je odkol izdal drž. stanovanjski urad, a intervencija pri ravnatelju zadnjega pa istotako, ker se je pečalo z zadevo poverjeničstvo za soc. skrbstvo. V od opreme prenapolnjeni luknji gospa ne more stanovati, in ker tudi nima kuhinje, mora že mesec živeti v gostilni. Temu v posledici je gospa obolela na črevesnem kataru in vnetju ledje in je morala v bolnico. Kdo bo vrnil stroške te nesmiselnosti in kdo je pravzaprav kriv? Ali je res drž. stan. urad razpolagal le z grobovi?

Stanovanjska beda v Celju.

Meseca avgusta 1921 je prišel k Čatru v službo in na stanovanje oženjeni delavec Miha Zupane s štirimi malimi otroki (od pol do 10 let), kateremu je plačal Čater mesečno celih 400 K. Ker ubogi družinski oče ni mogel s tem be-raškim denarjem izhajati, je bil primoran iti drugim v službo, ostal pa je še dalje v Čaterjevem stanovanju, ki mu ga je pa ta oziroma njegova gospa (milostljiva) tudi takoj odpovedala. Ker pa siromak z otroki ni mogel dobiti drugega stanovanja, je pripeljala milostljiva gospa Čater (kot nekdanja natakarcica) nekega dne zjutraj, ko je ravno deževalo, enega delavca ter mu ukazala, da znosi pohištvo iz stanovanja. Delavec, 20letni fant, videvši to revščino, enega otroka pri prsih, drugi 3 leta star, zunaž dež, se je pričel jokati ter prositi milostljivo, da naj se teh ljudi usmili, ker on ne more kaj takega storiti. Gospa Čater, ogorčena na tak upor, je začela kar sama bolj lahke stvari nositi, tako da sta v eni uri vendar izpraznila stanovanje ter družino posadila na dež. Gospa je nazadnje še okna snela, da se je siromak moral izseliti. Čater ima namreč dve hiši za šest strank, toda ima razen ene stranke (dve osebi) vse prazno. Dotična žena je s povzdignjenimi rokami prosila gospo, naj se vsaj otrok usmili. Ta pa se je zadržala: "Zakaj pa imate otroke? Delavcu ni treba otrok! Jaz sem bogata, pa imam samo enega." Tak je značaj vojnih dobičkarjev, da sedaj tako ravnajo z ubogimi delavci. Stanovanjska komisija naj bi malo pogledala okolo, ker povsod pri-manjkuje stanovanj, pa bi tudi pri Čaterju lahko nakazala pe-lim strankam stanovanja, ki so precej časa prazna.

Zima, zajci in sadno drevje.

Z dežele prihajajo poročila, da so začeli zajci, koder je padlo več snega, objedati po sadnih vrtovih sadno drevje, koder ni z ograjo zavarovano. Na zimo je umestno, deblo takega drevja za meter na visoko z apnom namazati.

Nova kemična tvornica.

Češka družba "Union" nametava zgraditi v Melju pri Mariboru tvornico za kemične izdelke.

Peter Zgaga

Albanija išče kralja.

Upa ga dobiti v Ameriki in sicer v osebi Jeroma Napoleona Bonaparta, v katerem je najbrže toliko Napoleonove krvi kot je habsburške v Korlu.

V New Yorku je že posebna albanska delegacija, ki se pogaja z njim.

Albanski delegati so vtlemeljili svojo proučno besedami: Prosim vas gospod, pridite in bodite naš kralj. Albanski narod je namreč tako neeviliziran in nekulturen, da ne more živeti brez kralja.

Če je kdaj kak diplomat izbleknil kako česnio, so jo rekli ti albanski delegati.

Kljub vsem univerzaln. visoki kulturi in izvežbanosti v svetovnih vprašanjih, so pa jugoslovanski delegati prava muha napram svojima albanskim tovaršem.

Zadnjič so bili že v drugič popolnoma poraženi.

V Washingtonu se je završila obojestranska konferenca, ki je bila pomotoma sklicana pod naslovom, da bo "razoroževalna".

Zastopnik Francoske je rekel, da mora imeti Francija že vsaj toliko bojnih ladij kot jim ima Japonska.

Zatem se je oglašil italjanski delegat z besedami:

Francija ne sme biti močnejša od nas. Če vsaj toliko vojaštva moramo imeti kot ga ima ona.

Na ta način se je komedija zaključila.

Komediji sledi ples. V tem slučaju bo krvav.

Zdravstveni komisar newyorške države je izdal naredbo:

Po novem letu ne sme nobena tovarna izdelovati čopice za britje iz konjske žime. Taki čopici se baje zdravju škodljivi.

To je vse lepo in priporočljivo.

Sedaj naj zdravstveni komisar se prepove čifotom na East Side kuhati guljaš iz konjskega in pasjega mesa.

Neka brozjavka pravi: V Oklahemi je mesto, kjer vladajo ženske.

Poročevalce bi par centov prihranil, če bi brozjavil: Tukaj je tako kot v New Yorku.

Sovjetna vlada je plačala Poljski petdeset milijard mark.

Prvič so to poljske marke.

Drugič: To niti dva tisoč dolarjev ni.

Menda me ne bo dolžil Zakrajsek bogoskrustva če zapišem:

Sedaj praznujejo stoletnico Baragovega duhovskega delovanja. Baraga je storil veliko za sveto vero in ameriške Indijance.

Za Slovence ni storil ničesar.

Na dvorišču sta stala farmer in farmerica ter preklada gnjila jabolka.

— Vse je gnjilo — je rekel farmer. — Ne vem, če bodo jabolka dobra za prašiče.

Žena mu je dala nevede dober svet: — Poskusi eno.

Mesarji štrajkajo.

Morda bi bilo boljše na svetu, če bi bil že avgusta meseca leta 1914 proglašen generalni štrajk vseh mesarjev.

Občinsko sodišče za pobijanje draginje v Mariboru

je izdalo ob pričetku svojega poslovanja splošno odredbo za mари-borske pekarnice, da se mora kruh prodajati na vago. Na pritožbo neke velike pekarnice je ministrstvo za socialno politiko sedaj potrdilo stališče občinskega sodišča. To naj bi se uvedlo tudi drugod, posebno v Ljubljani.

Občinsko sodišče je svoječasno določilo najvišje cene kruhu, in sicer belému 16, črnemu 13 K za kilogram in žemljam 1 K za komad. Pekovski mojstri so zoper to, slično kot mesarji protestirali in zahtevali višjo ceno. Občinsko sodišče je zato odredilo poskusno peko, ki se je vršila 11. nov. pri peklu Witlaezilu v Vetrinjski ulici in ki je izpadla za pekovske mojstre porazno.

Jugoslovanska Katol. Jednota
Ustanovljena 1. 1898
Inkorporirana 1. 1900
GLAVNI URAD v ELY, MINN.

Glavni odborniki.
Predsednik: RUDOLF PERDAN, 933 E. 185th St., Cleveland, O.
Podpredsednik: LOUIS BALANT, Box 106 Pearl Ave., Lorain, O.
Tajnik: JOSEPH FISHER, Ely, Minn.
Blagajnik: GEO. L. BROZICH, Ely, Minn.
Blagajnik nezplačanil smrtin: JOHN MOVERN, 524 E. 2nd Ave., W. Duluth, Minn.

Vrhovni zdravnik:
Dr. JOS. V. GRAHEK, 843 E. Ohio Street, N. S., Pittsburgh, Pa.

Nadzorni odbor:
MOHOR MLADIČ, 2603 So. Lawndale Ave., Chicago, Ill.
FRANK SKRABEC, 4822 Washington Street, Denver, Colo.

Parolni odbor:
LEONARD SLABODNIK, Box 480, Ely, Minn.
GREGOR J. PORENTA, Box 170, Black Diamond, Wash.
FRANK ZORICH, 6217 St. Clair Ave., Cleveland, O.

Združevalni odbor:
VALENTIN PIRC, 519 Meadow Ave., Rockdale, Joliet, Ill.
PAULINE ERMEC, 539 — 3rd Street, La Salle, Ill.
JOSIP STERLE, 404 E. Mesa Avenue, Pueblo, Colo.
ANTON CELARG 706 Market Street, Waukegan, Ill.

Jednotino uradno glasilo: "Glas Naroda".

Vse stvari tikačoe se uradnih zadev kakor tudi denarne pošiljato naj se pošiljajo na glavnega tajnika. Vse pritožbe naj se pošilja na predsednika parotnega odbora. Prošnje za sprejem novih članov in bolniška sprifevala naj se pošilja na vrhovnega zdravnika.

Jugoslovanska Katoliška Jednota se priporoča vsem Jugoslovonom za obilen pristop. Kdor želi postati član te organizacije, naj se zgleda tajniku bližnjega društva J. S. K. J. Za ustanovitev novih društev se pa obrnite na gl. tajnika. Novo društvo se lahko ustanovi z 8 člani ali članicami.

Iz Jugoslavije.

Zdravstvena služba v Jugoslaviji

Zakonodajni odbor je potrdil uredbo o organizaciji zdravstvene službe. Ker pa je ta reorganizacija budžetarno (proračunsko) nemogoča pred l. 1923, je sklep brezpredmeten. Vlada je namreč tačas že predložila načrt zakona o obšni upravi, v katero spada tudi zdravstvo. Torej bo zdravstvo podrejeno velikemu županu in nekemu načelniku. — Obenem je začela razprava, kako bo v prehodnih naredbah izvesti vrnitev poprej avtonomnih uradov oblastni samoupravi. Zlasti važno je vprašanje, kako bo postopanje z bolnicami, ki so bile prej deželne, zdaj pa so začasno v državni upravi. Vlada namerava podzaviti ljubljansko bolnico in bo sklenila z ozirom na likvidacijo bivše vojvodine Kranjske aranžma, ki se bo tikal premoženjske strani in činovništva. Ker pravni karakter uradništva na avtonomnih bolnicah, ki so bile le začasno v državni upravi, ni še končno ugotovljen, se bodo mesta na teh zdravniških bolnicah razpisala in oddala.

Jugoslovanski literarni večer v Frankfurtu.

Nemško-jugoslovanska družba v Nemčiji je priredila v Frankfurtu jugoslovanski literarni večer. Uvodoma je govoril o jugoslovanskem pesništvu g. Herman Wendel, prijatelj Jugoslovanom, ki je veče tudi našega jezika. Nato sta igrala gospa Gerda Müller in g. Ernst Karelhow prednašla srbske, slovenske, hrvatske in bolgarske narodne in umetne pesni. Izmed Slovencev so bili na vspredu Prešeren, Askere in Župančič. Ta literarni večer se je vršil dne 10. novembra.

Miljarde kron v Budimpešti.

Dne 30. novembra je prispel v Budimpešto tovorni parnik, ki je pripeljal 7 milijard kron, izdelanih v Švici za Madžarsko. Denar so spremljali vojaki, v banki pa je bil npravljen protokol o sprejemu denarja, ki se uporabi za podporo uradnikov. Samo škoda, da so te milijarde v bankovcih madžarske države, torej jako malo vredne. Madžarska valuta je nekoliko višja od avstrijske in za polovico manjša od naših kron.

Bolniška blagajna za Srbijo in Črno goro.

Minister za socialno politiko je izdal naredbo o ustanovitvi okrožnih uradov in o zavarovanju delavcev v Beogradu. Beogradska bolniška blagajna bo dajala podporo delavcem tudi v primerih ocnoglosti in delavskim rodbinam tudi, če umre član, ki jih je vzdrževal. Beogradska bolniška blagajna bo pristojna za Srbijo, Makedonijo in Črno goro. Podpora bodo dobivali delavci, ki bodo vplačevali mesečne vloge. Ministrstvo za socialno politiko bo dalo za začetek izdatno subvencijo. Uprava blagajne bo poverjena zastopnikom delavske, trgovske in obrtne zbornice ter zastopniku ministrstva za soc. politiko, ki bo funkcioniral kot kontrolni organ.

Kako je italjanski polkovnik nabil srbskega žurnalista.

Ko so uredniki beogradske Tribune radi nekavalerijskega obnašanja vrgli iz redakcije italjanskega vojaškega atašeya, so javili italjanski listi, da je italjanski polkovnik oklofutal urednika Tribune in pomosno zapustil redakcijo. O tej sceni so prinesle zagrebške Novosti sliko, na kateri se vidi, kako je padel italjanski polkovnik v omaro, iz katere molisano roke in noge. To sliko je potem ponatisnil italjanski socijalistični list samo s kratkim napisom: "Kako je italjanski polkovnik nabil srbskega žurnalista!"

JUGOS IRRED

Fašizem na Reki.

"Voe del Popolo" poroča, da je Reka 11. nov. povodom rojstnega dne italjanskega kralja znova stala v znamenju fašistovskega terorizma. Fašistovski študenti, ojačeni z "avanguardio", so hodili po šolah in zahtevali, da se pouk ustavi. Fašistom so se pridružili deloma učenci, ki so me-

Ali imate Trinerjev Stenski Koledar za leto 1922?

Trinerjev Stenski Koledar nikogar ne razočara. Vsako leto preko tisoč čudovito umetniško delo svoje prednike. Novi Koledar 1922 je zamišljen po slavni Walt Whitmanovi pesmi "Pijonirji, o pionirirji". Irazita slika Napredka je obdana z okvirjem devetih manjših slik, ki odvedejo domišljivo v prejšnja stoletja (1530, Copernicus, pionir modernega zvezdnanstva; 1632 Comenius, pionir ljudskošolskega sistema; 1799, Volta, ki je pionir električne znanosti, itd.) kot tudi v neznano bodočnost, spočeto z odkritji zadnjih pionirjev kot sta Roentgen (x-zarki) ali Mne. Curie (radij). Ali imate ta krasen stenski koledar? Pošljite 10 centov za pokritje pošiljalnih stroškov (naslov: Joseph Triner Company, 1333 So. Ashland Ave., Chicago, Ill.) In pogledite v svojo zdravniško shrambo, če je tam Trinerjevo Grenko Vino, kajti ta izborna želodčna tonika je najboljša garancija za bližajoče se praznike. Če bo vaš želodec v dobrem redu, boste dobre volje za Božič in ob Novem letu.

Obletnica ujedinjenja.

"Vsak velik narod, ako hoće dolgo živeti, veruje in mora verovati, da se v njem in edino v njem skriva rešitev sveta, da živi zato, da bi stal na čelu narodov, da bi vse druge v sebi združil in jih vodil v soglasnem zboru h končnemu cilju, ki mu je določen. Trdim, da je bilo tako z vsemi velikimi narodi sveta, s starimi in novimi, in da jih je le ta vera dvigala in jim dajala moč, meti velik vpliv na usodo človeštva."

Te besede M. F. Dostojevskega smo čitali ob letošnji stoletnici velikega ruskega misleca. Praznik ujedinjenja je dan, ki bi se morali zamisliti nad njimi.

Ali verujemo v poslanje narodov? Pisatelj pravi, da moramo verovati, če hočemo kot narod dolgo živeti. Ali smo kdaj pomislili, kakšno poslanje ima naš narod v zgodovini človeštva? Dne 1. decembra se je razglasilo ujedinjenje. To ujedinjenje ni bilo slučajno — bilo je končno delo velike ideje: pripravljalo se je in se je izvršilo. Imelo je namen združiti naše sile za višje, lepše življenje. In združilo jih je.

Kaj pa sedaj? Ali smo preiščali o namenu, ki ga imamo kot nov združen narod na Balkanu? Kaj je naš poklic? Ali bomo samo neprestano ponavljali zgodbo o "Svetopolkovi oporoki"? Ali bomo dali svetu samo bajko "O treh prepirljivih bratih"? Ali nam ni znano, kako se končujejo take povesti in pravljice?

Dostojevski govori seveda o velikih narodih. Ali smo veliki ali majhni? Biti hočemo veliki, vsaj tako radi poudarjamo. Bodo torej veliki ciljev ne moremo imeti kot mal narod. Premajhni smo zanje. "Majhen je ta, ki pozna le majhen cilj", pravi Svät. Čech. Le veliki cilji delajo narode velike. Naše oči so še vedno preveč obrnjene v preteklost: pod njegov utisom išče sloven, hrvatski, in srbski del svoj poseben zgodovinski pomen.

Zgodovina je pogosto ovira z. napredek. "Ovire so zato tu, da jih premagamo", pravi Emerson. Ovire, ki nas motijo na poti za višjim ciljem, je treba premagati. Treba je iskati skupni veliki namen našega naroda.

V Washingtonu se je zgodil slučaj, ki je imci odmeve v Italiji. Italijanski delegat je opozarjal na našo nevarnost, pa ni hotel tega popolnoma jasno povedati. Boje se baje naše pesti. To bi bilo sicer častno za nas z nekega — rekli bi — bivšega stališča.

Boljšje bi bilo, lo bi se bali nas zaradi tega, kar je povedano v gornjih besedah Dostojevskega. Ideje so nevarnejše nego puške. — Radi poudarjamo našo dolžnost, misliti na neosvojenih brate. Mi smo se osvobodili v krvi, in vemo, kaj je to. Bomo se — in tudi dogodki kažejo — da bo v bodoče tudi tako. Vendar ne smemo pozabiti, da je "moralna zmaga največja zmaga" — kakor je rekel Havlicek. In moralno zmago izvrše ideje.

Po mnenju Dostojevskega mora narod igrati svojo vlogo v usodi človeštva. Kakšna je ta naša vloga? Ali jo moremo izvršiti drugače kot skupno, združeno? In če hočemo biti nekaj človeštva, moramo predvsem biti nekaj samim sebi. Moramo se zavedati, kaj hočemo. Spoznati moramo ono višjo idejo, ki je skrita v našem ujedinjenju.

Gotovo je v nji predvsem osvobodjenje neosvojenih, popolno narodno združenje. Toda le velik duh v notranjosti bo vplival tu in na kraje okoli nje. Če se bomo skrbno tega zavedali, se ne bodo izgubljali oni, ki čakajo. To osvobodjenje pa moramo utemeljiti ne samo s pestjo, ampak tudi idejno. Če bomo našli svoj poklic in — svoj namen v razvoju človeštva, bodo k temu delu poklicani vsi, ki so naši.

Ako tega ideala nimamo, koliko smo več vredni od tujcev? — Dotujevanje Slovencev in narodov sploh se je vedno vršilo pod vplivom višje kulture. Mi smo sosede dveh močnih kulturnih narodov, romanskega in germanskega sveta. Tam imamo svoje delce. In v tem je nevarnost, ker je kulturno podjarmljenje nevarnejše nego poraz z orožjem. Že to nam kaže pot bodočnosti, da bo odločevala kulturna zmaga. Kultura pa je delo, ki ga vršimo v znamenju onega velikega cilja, ki smo si ga postavili. In če smo si postavili cilj, da hočemo izvršiti svoj namen, ki ga imamo kot velik narod v človeštvo, ali ni potem treba, da malenkosti podredimo velikosti in posameznost skupnosti? Le tako bomo enkrat kaj vredni in bomo svoje ime zapisali v zgodovino človeštva.

Ni dovolj, da ga zapišemo. Zapisali so ga tudi Albanci, Huni, Turki. Vprašanje je, kako ga bomo zapisali. Ali bo za nami ostala povest o "Svetopolkovi oporoki", ali bajka o "Treh prepirljivih bratih" — ali pa o narodu, ki je po dolgih borbah 1. decembra 1918 razglasil svetu svoje ujedinjenje, da je združil svoje sile zato, da je ustvaril na starih zgodovinskih tleh novo zvezo kulture in se je povetil velikim ciljem, ki so mu bili določeni v usodi Balkana in človeštva.

O tem bi bilo treba misliti na poti v bodočnost! ("Jutro" o priliki obletnice ujedinjenja Erbov, Hrvatov in Slovencev.)

Po svetu.

Metrski sistem

vedejo z novim letom v Rusiji. Kdaj pe v Združ. državah?

Italjanska nevhaležnost.

"Demokracija" piše o protifrancoških demonstracijah v Italiji in pravi, da bi fašisti ne smeli nikdar pozabiti, kaj so storili Francozi za rešitev Italije. Naj se spominjajo le na ime Kobard! Takrat je pomagala Italiji predvsem Francija. Italjanska imperijalistična politika si ne bo pridobila nikdar nobenih simpatij v sosednjih državah.

Clemenceau

piše velikansko knjigo svojih spominov in izkušnj svojega dolgega življenja. Pravi, da knjige re bo mogel končati pred tremi leti. Bog vedi, če bo francoski tiger govoril tudi o tisti izkušnji, ki jo je doživel za svojega vladanja — da se namreč vse človeštvo le ne da prikleniti v spono takih reakcionarnih mentalitet, kakor je njegova.

Za ohranitev dunajske unije. Strašna draginja je pahnila dunajsko univerzo na rob propada. Zato se je vršila te dni na rektoratu skupščina, ki se je posvetovala, kako univerzi pomagati. — Na visokim darovom raznih nov je vseučilišče strašno. Mikrokop, ki je v miru

stal okoli 100 kron, velja danes 12.0000 mark. Najnavadnejše reči, naprimer stekla, termometri, stanejo več kot sto kron, spirit stane ogromne svote, prav tako se silno dragi inozemski časopisi knjige in drugo. Studij in napredek sta skoraj nemožna. Noben inozemski profesor noče sprejeti ponujaneja mu mesta na dunajškem vseučilišču. Avstrija ima preveč visokih šol, da bi jih mogla sama vzdrževati. Zato se ustanovi društvo, ki bo nabiralo podporne v inozemstvu in doma. Vseučilišče treba na leto 100 — 20 milijonov kron ali 3 do 4000 dolarjev. Društvo za vzdrževanje dunajskega vseučilišča reflektira predvsem na podporo v tujih valutih ter upa, da najde več prijateljev, ki bodo darovali vsako leto vsaj 20 dolarjev. Reči se mora, da zna Dunaj dostojanstveno beračiti. Avstrija je še vedno arogantno domišljava, a hkratu berači po vsem svetu brez sramu. Dunajski milijonarji in milijardarji žive še vedno fidelno, a za druge, zlasti slovanske narode goje danes prav isto sovraštvo in zaničevanje, kakor so ga pred vojno. Včasih so na dunajski univerzi Slovanci pretepali, danes pa goje žive simpatije do — slovanske valute.

Na lastno prošnjo premežen je bil učitelj Ciril Hočevar iz Studencev v Murasko Soboto.

Žena mučenica.

Božična povest.

Pred petindvajsetimi leti! Bil sem takrat mlad akademik na Dunaju.

Sam sameat sem ždel v svojem kabinetu. Tiho je bilo okoli mene; gospodar in gospodinja sta bila odšla s heerjo vred k hišniku. In baš nocoj! — Nocoj bi bil rad poslušal gospodarjeve fantastične teorije o rešitvi četrtega stanu iz spon kapitalizma; nocoj bi se mi ne zdehalo ob gospodinjem dolgovzemu pripovedovanju njenih vedno tako divjih sanj in njenih groznih doživljajih s čarovnicami, veščami, spomini in morami; nocoj bi bil rad poslušal celé povetje prenadobudne gospije Miki ob spremljanju gitare...

Po ulicah je bil mir... redko kdaj je šinil kdo mimo mojega okna... le iz daljave se je začulo včasih in včasih zvonkljanje tramvajskih konj...

Lotilo se me je nepopisno domotožje. Vse misli in želje so hitele domov, tja na daljni jug, kjer pokriva visok sneg planine in doline. Kaj bi bil dal, da bi mogel poloteti vsaj za eno uro med svojeje! Ostal sem v tujem nemškem mestu, vselem in bogatem, brez družbe in denarja ter se čutil tako zapuščenega, kot bi čepel sredi morja na osamelih skalah...

Mislil so me zanesle v srečno dobo detinstva. Tedaj je gorelo sredi sobe na drevescu neštevilno raznobarnih svečic, pozlačeni orehovi, rožički in lesniški so se lesketali med njimi, pisane, zlate in srebrne verige so prepletale veje, na vršičku pa je stal z razpetimi peroti angel in držal list z napisom: Gloria in excelsis Deo!

Bratec in sestriči so poskakovali vriskati in vriskaje okoli mize in segali po nakupljenih darilih in segali po nakupljenih darilih in segali po nakupljenih darilih...

Navdušeno, s pobožnim srecem smo jo peli od začetka do konca. Pa je ploskala Pavla ob svoji dlani ter prosila: "Ata, še — še!"

Zapeli smo jo torej še enkrat... Božičnica se nam je zdela čimdalje lepša. In nato smo prepeli še celo vrsto preprostih, naivno vernih pesmic ter bili pri tem neizmerno srečni...

Pa minulo je! Oče leži že dolgo v tili gomili — bratje in sestře so se razkropili za svojimi poklici na vse vetrove — jaz ždim zapuščen na cesarskem Dunaju... majka pa sameva ter vzdihuje: "Sinko, sinko, kakaj te ni k meni? — Pridi, pridi, glej, kako sem zapuščen!"

Sree se mi je krčilo... solze so silile v oči... stegnil sem roke ter vzdihnil: "Ah, domov, domov!"

Poten pa sem se spomnil zlatolase glaviče... milojasnih oči... gorskih, mehkih ustnic...

In sem pisal dolgo pismo mami in zlatolaski... Čim dalje sem pisal, tem lažje mi je bilo, ožnost je izginjala, saj sem si domišljal, da kramljam, da ljubujem z njima, ki sta mi bili vse na svetu...

Polnoč se je bližala, hotel sem iti le. Tedaj je potrkal nekdo na okno. Takoj nato sem začel prijatelja Cirila glas: "Hej, jazbec! Zapusti čaka duplino in hajdi z menoj! Čakajo te."

"Mene? Kdo?" sem se začudil. "Hajdi! hajdi!" Obklek sem se torej. Rad sem šel s tovarišem. Polna luna je sijala, burja brila. Le redko sva koga srečala, ulice so bile suhe in brez snega.

"Pa kam greva?" sem zopet vprašal. "K Tomažu. Tam je zbrana družba samih takihle zapuščenecv kot sva midva", odgovori. "Dobili so z doma potie, klobas, svinjine, pečenke, vina in še vsega vruga... Vse so zanesli k Tomažu v njegov slavni "chambre separé". Sedaj se bomo gostili, da bo veselje!"

Slaven je bil Tomažev "chambre separé"! V njem se je zabila skrivši že marsikatera neslavna menzurica in v njem se je odigral marsikak ljubezenski sestanek. Tomaž je posojal svojo sobico za vse svrhe, če si mu plačal dva, tri vrčke pitence. Tam sva našla razen Tomažev še Franca, Rudija,

Korleta, "Meglicio" in "Künstler Žanija". Sedeli so za okroglo mizo in ravnokar zbijali šale nad "Meglicio", ki je bil znan kot najbujnejši renomist v ljubezenskih doživljajih.

"Sedaj pa kar začnimo!" je dejal Ciril, jedva je vstopil. Vsi so se zasmejali.

"Lačen je, Ciril! — Pa začnimo!" "A kje je Boris?" "Njegova škoda! Čakali ga ne bomo!"

"Morda pesni o svojem tužnem Korotanu?" "Vrag vzemi poete! Najlepa poezija je zame poln krožnik in polna časa!"

In čakali nismo poeta. Rudi je narezal gnjati, Franc potice, Korle je odprl but jke, Žani je razdelil nože in vilice ter uredil stole, "Meglicia" pa je renomiral...

Začeli smo se gostiti, si nalivali kupice, pili, peli, smejali in šalili se... Tomaževa sobica je bila topla, v želodec nam je prijetno tiščalo in vino nam je sililo v glavo.

Okoli polnoči pa je planil v sobo tovariš Boris, ki smo mu rekli radi črne obvezeradi črne obveze preko desnega očesa tudi "slepi Hess".

"Poslušajte!" je zakričal. "Doživljaj!"

In ne da bi odložil bundo in škrlak, je padel na stol in začel. Živahno nas ogledaje s svojim malim očesom, pripovedovati:

"V "moji" hiši na dvoršču stanuje šivilja. Služi v modnem magacinu na Grabnu. Zasluži po štirideset krajcarjev na dan. Ima moža, ki je delavec v tvornici za želbe, in dve heerki od 4 do 6 let stari. Mož pa je zbolel legel in leži zdaj že tri mesece. Tovarna ga je izplačala, bolnišnica blagajna ga je podpirala nekaj tednov, nato organizacija — nazadnje pa je usahnilo vse. Začela se je beda. Štirje naj se živé s 4) novički, plačujejo naj stanarino, kurjavo, luč. Pa oblačijo se naj. Žena je delala noč in dan, zaslužila 80 krajcarjev, a zaslužek je bil še prepričel. Otroka sta jokala doma, mož je omedleval od lakote, žena pa je bila že sama senca... Nazadnje so se ji vnele oči. Le z muško je še šivala, a vsak dan manj. In zaslužek je padel zopet na 40 krajcarjev. Snoči se je prvič upala na ulico ter prosila vboigame; toda policaj jo je opazil takoj in jo hotel odvesti v zapor. Vrnila se je domov. Otroci so se tresli od mraza in lakote, mož je ječal — kruha pa od nikoder! Položila je deklice v postelj, tolažila ju — zaman, otroka sta se začela zvijati, kot da ju lomi krč.

"Mama, lačna, oh — lačna! Kruha!" sta jarkvali deklice. "Če bi mogel vsaj umreti!" je jokal oslabeli delavec. "Davi sem spil pol skodelice vodene kave, potem pa ničesar več... Čemu ne umrem?"

Ženi je bilo obupati. Zopet je tekla na ulico... Znočilo se je... skoraj nikogar ni več mogla naprositi... Vse se je vesilo doma ob božičnem drevesu, ali pa po gostilnah in prijateljskem krogu. Dirjala je po ulicah — čutila že ni prstov na nogah in rokah, a še vedno je iskala kruha svojem...

Nihče ga ji ni dal... Tedaj pa sem prišel mimo jaz. Igral sem v kavarni tarok... na poti sem bil k vam. Približa se mi ženska in mi šepeta: "Lepi gospod — lepi gospod — prosim, lepo prosim!"

Ostrmel sem. Glas mi je bil znan. Ozrl sem se pozorno v njegovo lice... dvojje krvavo obrobjenih, zasoljenih oči... smrtno bled obraz... višnjevje ustnice... drgetajoče, suho, propalo telo... "Moj Bog, vi tukaj?" sem se začudil.

Severova zdravila vzdržujejo zdravje v družinah. Kašelj in prehlad. V tem letnem času vladajo kašelj in prehlad pri odraslih in pri otrocih. Če se zanemari, se razvije iz njega komplikacija, ki se lahko nevarna. Izgubite se zlim posledicam prehlada z vzajem Severova Cold and Grip Tablets (Severjevih Tableto) zoper prehlad in grip. Cena 30 centov — hitro odzračno proti kašlju, dehtu, živčevnosti. Pri lekarni. W. F. SEVERA CO. CEDAR RAPIDS, IOWA

ADVERTISEMENTS.

Božično darilo.

Kdor ljubi svojo rodbino bo pravočasno skrbel za njeno bodočnost! Ustvarili boste trajno vrednost ako svojim za "božično in novoletno darilo" podarite vložno knjižico, ker postavite temelj novemu premoženju. Naše hranilne vloge se obrestujejo do nadaljnega po 4% in so pokrite s prvovrstnimi bondi, kateri stoje pod trajnim nadzorstvom državne bančne oblasti. Frank Sakser State Bank

Knjige! = Knjige!

Table with 2 columns: Title and Price. Includes sections for POUČNE KNJIGE, RAZNE POVESTI IN ROMANI, and SPIS ZA MLADINO.

SMRT ANGLEŠKEGA GENERALA.

London, Anglija, 16. decembra. General Sir John Nixon, polvelnik angleških sil v Mezopotamiji leta 1915 in 1916, je umrl v četrtek v St. Raphael v Franciji, soglasno z nekim poročilom iz Marseilles na "Times".

ADVERTISEMENTS.

Iščem svojega prijatelja FRANKA BAN, doma od Materije. Prosim enjene rojake, če kdo ve za njegov naslov, naj mi ga naznani, ako bi pa sam čital ta oglas, naj se javi svojemu prijatelju, ker sponožati mu imam dosti novic, posebno iz starega kraja. Moj naslov je: Rudolph Fradel, Box 238, Black Lick, Pa. (17-19-12)

DR. LORENZ 644 Penn Ave., PITTSBURGH, PA. EDINI SLOVENSKEGA GOVORNIČ ZDRAVNIK. SPECIALIST NČKIM BOLEZNI. Moja stroka je zdraviljenje akutnih in kroničnih bolezni. Jaz sam že zdravim nad 25 let ter imam skupnje v vseh boleznih in ker znam slovensko, zato vam nam popolnoma razumeti in spoznati vaše bolezni, da vas odpravim in vrnem moč in zdravje. Skozi 25 let sem pridobil posebno skušnjo pri zdravljenju moških bolezni. Zato se morate popolnoma zanesati na mene, moja skrb pa je, da vas popolnoma odpravim. Ne odlašajte, ampak pridite čimpreje. Jaz odpravim zastupljeno kri, masuje in maso po telesu, bolezni in grlu. Izpadanje las, bolečine v kosteh, stare rane, očiščevanje kože in potni v mihi. Judočkah, letrah, ledocu, vnetjele revmatizem, katar; zlate sili, naduha itd. Uradne ure: V ponedeljek; sredo in petek od 9. dopoldne do 5. popoldne; v torek, četrtek in sobota od 9. dopoldne do 8. zvečer; v nedeljah in praznikih od 10. dopoldne do 2. popoldne.

Slovenic Publishing Co., 82 Cortlandt St., New York. Includes a small portrait of a man and text about publishing services.

Med zvezdami.

Ivan Cankar.

Zadnjič, ko nisem mogel spati, sem ponoči vstal ter se napolnil na vrt. Noč je bila topla in svetla tako mirna, v svojo brezkonno tišino zamaknjena, da sem razločil vsak glas s senožeti in iz gozda, nenanad, rezek klic, ki je presekal tupo, da je vztrpetal, zamolkel šepet izpod sene, pritažen, bolesten stok, kakor da bi v trpljenju zaječalo ranjeno drevo — na moje plaho, razbolelo srce so trkali ti ponočni glasovi, ki človek ne ve, ali se vijejo iz teme ali lijejo iz neba, ali so glasovi živih bitij, ali blodnih več. Visoko črno drevje je risalo strahotne, rogovilaste podobe na svetlo nebo; kadar sem trenil z očmi, so se te podobe široko in nerodno zamajale, vzdignile se še višje. Nenadoma so se razmeknile, dvoje silnih peroti je udarilo ob veje, sova je krinkala ter se plahutaje spustila v gozd; takrat je gozd zavilnil, noč se je tresla, spreletel jo je mraz.

Na svetli jasi pred vratom sem legel v travo; tam je bilo nebo prostrano in odprto nad menoj. Iznad gozda se je vzdignil tenki, sprasti ščip; bil je mlečnobel in čisto brez luči, toliko da ni utonil med zvezde, ki se niso umikale pred njim. Ker vse nebo je bilo od roba do roba tako nagosto posuto z zvezdami, da se je žareča srebrna svetloba brez nehanja in brez presledka prelivala sama vase in nikjer niti za ped ni bilo več prostora sinjini. Vse luči so bile prižgane v nebesih, tako da se je bleščalo samim angelom, ki so vajeni sijaja; velik praznik je pač bil.

Zares, velik praznik je bil tam. Ko sem gledal zvezde in ko je bila noč tako tiha, da je zemlja zadržavala sapo, sem razločno slišal potrkavanje zvonov. Spreletelo me je vsega in globoko presunilo, kakor spomin na daljno mladost, na sveto Veliko noč, na nekaj neizmerno lepega, sladkega in vzvišenega, kar morda nikoli resnično ni bilo, temveč je živelo le v skrivnih, hrepnenja polnih sanjah mojega ponižanega srca. Oj tja bi, k njim, tisočkrat blaženim, ki hite zdaj z lahkim korakom od zvezde do zvezde, da ne zamude velikega blagoslova pred obličjem božjim med vsemi izvoljenimi in poveljenimi. Ali gorje, moje izžeto, ubogo telo je priklenjeno na to črno, trdo, tiho zemljo, ukleto je v noč in samotno in trpljenje brez kraja; vsak spomin je vrv, vsaka misel je okov; in od nikoder je ni usmiljene roke, da bi zrahljala te strašne vezi.

Od prežarke svetlobe so mi trepalnice težke in zmerom težje, polagoma se je spuščala rdeča zaveza na oči. Tedaj so se nebeske zvezde nenadoma zgenile, vse hkrati, premikale so se najprej počasi, v velikih kolobarjih, zavrtile so se hitreje, v lesketajočih se lokih, ki so se križali, sekali in spajali, razmetano gorečo snopje, v katero je bil udaril vihar in ga vzdignil do nebes, nadzadnje je vse neizmerno nebo od obzorja do obzorja zaplesalo prečuden ples bliskajočih se, prasketajočih pisanih luči, od razbeljene srebrnine do črnožarečega plamena. In vsa ta vesoljna luč se je nizala in nizala, dvigala me k sebi, ukljenjega, kakor sem bil; kolikor sem se razločil zvezd, so bile sama silna solnce, tako blizu, da bi spalil roko ob njih robu, če bi jo mogel vzdigniti, kakor je bila od kamna.

Stresel me je mraz, pogledal sem proti nebu in bliskoma so bile vse zvezde tam, kamor jih je bil Bog postavil. Svetle in tihe so stale tam, tesno druga ob drugi, vse bele, kakor s šmarnicami cvenčane; mežikale so prijazno, smehljale so se mi. In visoko nad nami so potrkavali zvonovi, tako daleč, da je bila njih sladka pesem komaj še spomin.

Obšla me je prijetna misel, kakor pozdrav od teh belih, prijaznih zvezd: da bi bilo zmerom tako, do zadnjega diha in še preko zjega, na vekomaj! Da bi nikoli ne minila ta noč, da bi nikoli ne ugasnile te zvezde, da bi se nikoli več ne prikazalo glasno solnce to solnce dnava, ljudi in življenja, solza in krvi in prokletstva božjega! Tako bi ležal tiho, ne ganil bi se, ne videl bi nikogar, ne mislil bi; le visoko, črno drevje bi sanjalo krog mene svoje polnočne sanje in zvezde nebeske bi se smejale nad menoj — dokler bi se nekoč polagoma, prav

polagoma ne pričela dvigati ta moja postelja, svetla jasa, plavata; lahko in mirno belim zvezdam naproti; in te bele zvezde bi prihitele, prijele bi za robove s srebrnimi rokami ter me prepevale dvignile kvišku, v tisto milo, toplo luč, ki je njih večno domovanje.

Ob tej prijetni misli so se resnično zgenile in razmeknile nebeske zvezde, večje so bile in svetleje, bližale so se mi smehljaje. Videl sem jih bistro, kakor da bi se njih drobne, srebrne noge že dotikale najvišjih borovcev. Ogrnjene so bile v tančice, posute z bleščecimi biseri; in skozi tančice so se žarko svetila njih čista deviška telesa. Beli obrazi nagnjeni, svetle oči uprte v zemljo, roke plavaje razprosterte, kakor za sprejem in objem, tako so hitele, tako so se bližale; in tisočkrat tisoč jih je bilo, vrsta za vrsto, sijaj in lepota in milost brez kraja.

Globoko pod njimi so se spenjale iz noči goste sence kvišku. Valovale so počasi, trudno, kakor da bi jih zibal veter in kakor da bi jih zemlja ne hotela izpustiti. Ko so jih od blizu obzarile nebeske luči, sem jih razločil in spoznal. Lice do lica, drugo tik ob drugem, brez števila; in vse je bilo kakor eno samo ogromno, temno telo, ki je mogočno in mirno kipel iz noči v svetlobo. Lica so bila vsa obrnjena proti nebu, zato so bila čista in bela, kakor lica zvezd, ki so jim hitele naroti. Se je bilo znamenje trpljenja in bridkosti na čelu, v udrthih očeh, na polodprtih ustnicah, na mnogoterem licu je še ostala strnjena kaplja krvi, pod mnogoterim očesom se ni bila posušena solza; ali že je dahnila na čelo milost božja in slutnja paražija, oči so zasijale, ustnice so se nasmehnile in koščene, izmučene roke so se željno in zaupljivo iztegnile naproti srebrnim rokam — zvezd. Ni bilo konce; več kakor samih usmiljenih zvezd je bilo teh oči, teh rok, ki so koprnele kvišku, v svetlobo iz noči in groze, trpljenja in smrti. Dvigalo se je, kipel je proti svetlim nebesom od vseh strani obzorja; in visoko nad zvezdami je potrkavalo k velikemu blagoslovu pred obličjem božjim.

Ubog, odrešenja željan, ležim na zemlji sam... oj tja bi, k trdi zemlji sam... oj tja bi, k njim, ki zdaj z lahkim korakom hite med zvezdami, da ne zamude blagoslova! Pridi, zvezda moja, ne pozabi name!

In v sanjah, skozi težko rdečo zaveso trepalnic, sem ugledal bel obraz, ki se je smehljaje in milosti poln nagnil k meni.

Kaj zahtevajo češki Nemci?

Češki Nemci stoje v najostrejši opoziciji proti češkoslovaški vladi. A zakaj? Na to vprašanje odgovarja "Prager Tageblatt" ta kole: — Kaj zahtevajo nemški poslanci od češkoslovaške vlade in parlamenta? V zastopništvu ljudstva izročeni predlogi naj se jim prevedejo v jezik, ki jim je razumljiv. Parlamentarne pisarne naj izdajajo svoja poročila tudi v nemščini. Ministri, predsedniki odsekov in predsedstvo parlamenta naj govore tako, da bodo razumeli tudi nemški poslanci. Izjave narodne skupščine naj se izdajajo tudi v nemškem jeziku. To so zahteve nemških poslancev to je kot tistega irredentizma, ki ga goje zastopniki 4 milijonov državljanov. — Ko so v bivšem avstrijskem in ogrskem parlamentu zahtevali slovanski poslanci isto v slovenskem jeziku, so bili zavračani z zasmehom prav do zadnje dobe. Samo govoriti smo smeli Slovani v svojih jezikih, a Nemci jih niso poslušali. Zdaj pa jim Čehi vračajo milo za drago, a glejte, zdaj proglašajo "Prager Tagblatt", da je bilo vedenje — Nemecev v ogrskem in avstrijskem parlamentu krivično! Zdaj proglašajo za krivično ono, kar so branili z vso strastjo celo stoletje, zdaj, ko nimajo več moči, da bi staro krivico obnovili. A obnovili bi jo takoj, če bi jo le mogli!

ROJAKI NAROČAJTE SE NA "GLAS NARODA" NAJVEČJI SLOVENSKE DNEVNIK V KDR. DRŽAVAH

Stiki z Anglijo.

V zadnjem času se čedalje bolj opaža, da Anglija skoro v vseh vprašanih zavzema Jugoslaviji neprijazno stališče. Razlogi, ki se navadno za to navajajo — naprimer bojazen, da bi Rusija zopet kdaj našla v Jugoslaviji nevarnega zaveznika na Balkanu — se nam zdijo bolj plod prevelikega preceňevanja samega sebe nego stvarnega opazovanja. Naj si že bo kakorkoli, dejstvo je, da se od merojajne strani veliko premalo gojijo zveze z Anglijo, kar nam utegne v bodočnosti še v večji meri škodovati nego dozdaj. Kako vse drugače v tem oziru delajo naši sosed, Madžarska, Bolgarija in Avstrija. Menda nimamo v Angliji čisto nobene informacijske službe, kajti že celi dve leti se le redko sliši, da bi se kak angleški list zavzemal za naše koristi. Nasprotno, ton angleške javnosti je čedalje bolj neprijazen, češ, da je Jugoslavija postala nekak faktor nemira v srednji Evropi, v katero da je zanesla balkanskega duha in metode. In vendar temu ni bilo vselej tako; ravno na Angleškem je osvoobodilno gibanje Jugoslovanov našlo svoj čas in srebo najmočnejši in najradikalnejši odbojev v izobrnem svetu. Zdi se nam, da ima tujo Vojno prav. Lo velik del krivde na tem preobratu pripisuje nesposobnosti naše diplomacije.

Zanemarjati prave zveze z Anglijo, kolikor je to od nas odvisno, je neodpustljiva opustitev od strani našega zunanje-političnega resora Anglija, to treba dobro vedeti, je ključ različin težavam se vedno tista solidna in mogočna vesela, katera je bila, naj tudi v Kalkuti domačini zbirajo demonstracije. V sled oslavitve Rusije je danes Indija, kar se tiče nevarnosti od zunaj, bolj zavarovana kakor le kdaj prej. Mezopotamija s svojimi zakladi nafte, južna Perzija, Afganistan in Tibet so malo menj kot pod angleškim protektoratom. Vse morske poti do Indije so danes popolnoma v rokah Anglije, ni se ji bati niti ene druge kolonijalne vesele. Arabske dežele stoje pod angleškim vplivom in kljub vsem težnjam azijskih narodov po neodvisnosti pomenja Anglija na celim vzhodu prvo moralno silo, ki ima v svoji posesti najsvetejša mesta kristjanov, židov, budistov in mohamedancev. Dokler se azijska plemena temeljito ne preporedijo, bo Anglija tudi ostala zaščitnica pravnega reda in državljanskega mira na Vzhodu. Res je, da so severoameriške zedinjene države Anglijo pretelile, kar se tiče gnotnega bogastva, da je Anglija vsled gospodarske oslavitve kontinenta izgubila velik trg za svoje izdelke, vsled česar se je njena industrija nekoliko zmanjšala in se množi brezposelnost, res je, da kolonije zahtevajo čedalje večjo neodvisnost, toda vsi poznavalci Anglije se prepričani, da bo te krize premagala in da bo prišlo do tesnega sodelovanja z Ameriko, do skupne svetovne politike celokupne anglosaksonske rase.

Anglijo podceňevati je zelo nespametno. Nasprotno — za nas ni nič bolj važnega, kakor gojiti tesne stike tudi z Anglijo, če hočemo pametno izrabljati svetovno politično konjunkturo. Fakt pa je ravno narobe: da so naše zveze z Anglijo najbolj rahle in naši odnosi do nje najbol hladni. Tu je nekje velika napaka: brez dvoma jo je iskati v naši diplomaciji.

("Slovenec")

Italijansko časopisje o izolaciji Japonske v Washingtonu.

"Corriere della Sera" priobčuje od svojega posebnega poročevalca na razorožitveni konferenci, Luigi Barzinija brzojavko, ki pravi: — Hughesove besede so imele na zborovalec nepisane vtis. Imenovanje vsake posamezne vojne ladje se je zdela vizija fantastičnega koneca vseh vojnih mornaric. Delegatom je zastajal

dih. Prine Jokugawa in baron Kato sta bila kakor bronasta kipa. "Giornale d'Italia" pa prinaša nastopni komentar: Takoj v prvi seji so morali japonski zastopniki obžalovati, da stojijo sami nasproti strašni koaliciji močnih nasprotnikov. Zgodil se je čudež. Anglosaški biok se je uredničil. Japonska je brez vojevanja izgubila vojno in z njo hegemonijo v vzhodni Aziji. Komentarja k temu komentarju pač ni treba.

ADVERTISEMENTS

NAZANILLO.

Pittsburgh, Pa.

viz urada K. Slov. Doma se naznanja vsem delničarjem in članom, da homo priredili na starega leta večer 31. dec. BANKET v lastnem Domu. Zatorej se prosijo vsi delničarji in člani, da se v polnem številu vdeležé našega banketa. Vstopnina bo 1 dolar za družino.

Vsi oni delničarji, kateri so bili kupili delnice od začetka, ko se je Dom zidal, ali so zdaj še delničarji, ali ne bodo postali častni člani K. S. Doma za celo svoje življenje in ne bodo plačali nobene članarine. Za to vdeležbo bodo vsi delničarji od začetka bodo dobili na banketu časten znak za njihovo trudopolno delo. Znaki bodo zlati in sredi znaka bo slika K. S. Doma, okoli pa bo napis: Častni član K. S. Doma.

Upam, da bo vdeležba velika od strani delničarjev in članov.

Vsem delničarjem in članom voščim veselo božične praznike in srečno novo leto 1922.

Z odličnim pozdravom Frank Trempus, tajnik.

Moj najstarejši sin IVAN SELJ (Schell), rojen dne 4. decembra 1890 v Šturijah, okraj Potojna, je odšel leta 1908 v Ameriko, in sicer je bil prvotno v Lorainu, Ohio, pozneje je prišel v državo Michigan, odkoder je pisal razglednico z naslovom: John Schell, Str. James Curriam, Marine Post Office, Distr. Michigan. Ta razglednica je bila pisana pred svetovno vojno, poznaje nismo dobili nobenih poročil več. Ker mi je kot materi mnogo na tem, da bi znala za svojega otroka, kje se nahaja in v kakšnih razmerah živi in če bi bil v potrebi, bi mu tudi rada po možnosti pomagala, raditega prosim, če kdo ve za njegovo naslov, naj mi ga javi, ali naj se pa sam oglasi svoji materi: Marija Rajer (prej vdova Selj), via Scuole 8, Gorica, Venezia Giulia, Italia.

ZAKAJ TRPETI?

Revmatične, nevralgične in bolečine v mišicah so hitro odpravljene s primerom uporabo

PAIN-EXPELLERJA

Tvorilna znamka reg. v pat. ur. Zdr. dr. Glejte, da dobite prístnega — slavnega že več kot 50 let. Zahtevajte SIDRO tvorilno znamko.

ADVERTISEMENTS

KRETANJE PARNIKOV

Kedaj približno odplujejo iz New Yorka.

Table with shipping schedules including destinations like LA SAVOIE, ZEELAND, FINLAND, LA TOURAINE, etc., and dates.

Kje je moj mož JANEZ LUKŠIČ, doma z Vrha, Šniheleska fara? Pred dvema letoma se je nahajal v Allegheny (Pittsburgh), Pa., sedaj pa ne vem, kje se nahaja. Prosim cenjene rojake, če kateri ve za njegov naslov, da mi blagovoli naznaniti, za kar se že vnaprej zahvaljujem, ali pa naj se mi sam javi. — Marija Lukšič, vas Vrha št. 1, p. Novo mesto, Slovenija, Jugoslavija. (14-19-12)

Kje se nahaja FRANK GOLOB, doma iz Svete gore pri Litiji? Pred dvema letoma je bil nekje v Wyomingu. Prosim cenjene rojake, če kdo ve za njegov naslov, da ga mi naznani. Zanj bi rad izvedel njegov stari Tony Golobar, Box 10, Ladysmith, B. C., Canada.

LEPA PRILIKA!

Naprodaj je posestvo v Mokronogu, obstoječe iz treh hiš št. 24 in 25, št. 22 in št. 168 ter gospodarskega poslopja in 9 stavbenih parcel, travnik, pašnik in 2 parceli gozda Pehur. V prvi hiši je davčni urad, sodnica, zapor in stanovanja za uradne sluge, vse v dobrem stanju. Proda se vse skupaj. Kdor ima nekaj več denarja in ga želi investirati v starem kraju, naj ne zamudi te prilike. Podrobnosti vam poroča lahko: L. Benedik, 82 Cortlandt St. New York, N. Y. (15-20-12)

COSULICH ČRTA.

Direktno potovanje v Dubrovnik (Crayva) in Trst. PRESIDENT WILSON 24. januarja, 1922. Cene za Trst in Reko so: Pres. Wilson \$14 in \$5 davka, Argentina in Belvedere 1.03 in \$5 davka. Potom letov izdanih na vsi kraji v Jugoslaviji in sredi. Različne pogodbe prava. Sruga in tretjeje razreda. Potniki tretjega razreda dobivajo brezplačno vino. PHELPS BROTHERS & Co. Passenger Department 2 West Street New York

GROZDJE! GROZDJE!

PO ZNIŽANI CENI Grško, male jagode \$6.50 boksa 50 funtov. Malaga, velike jagode \$3.25 boksa 25 funtov. Fige (reife) letošnje 15c, funt, boksa po 11c. funt. Češnje \$2.50 boksa 25 funtov. Brinje 10c. funt. na delo po 8c. Z naročilom, pošljite \$2.00 za vsako bokso. ADRIATIC IMPORTING CO., 606 - 11th Avenue, New York, N. Y.

SANTAL CAPSULES MIDY VNETJU MEHURJA Vaska pilela (MIDY) nesi imo KLF Varujte seponaredi

ZASTAVE VICTOR NAVINSEK, 331 Greeve St., GONEMAUGH, PA.

FRANK SAKSER STATE BANK 82 Cortlandt Street, New York. GENERALNO ZASTOPSTVO JADRANSKE BANKE in vseh njenih podružnic. JUGOSLAVIJA: Beograd, Cetje, Dubrovnik, Kotor, Kranj, Ljubljana, Maribor, Metković, Sarajevo, Split, Šibenik, Zagreb. ITALIJA: Trst, Opuzija, Zadar. NEMŠKA AVSTRIJA: Dunaj. IZVRŠUJEMO hitro in poceni denarna izplačila v Jugoslaviji, Italiji in Nemški Avstriji. IZDAJAMO čeke v kronah, hrah in dolarjih, plačljive na vpogled pri Jadranski banki in vseh njenih podružnicah. PREDAJAMO parobrodne in železniške vome liste na vse kraje in za vse črte. IZSTAVLJAMO tudi čeke, plačljive v efektivnem zlatu pri Jadranski banki in njenih podružnicah s pridržkom, da se izplačajo v napoleoni ali angleških šterlingih, ako ni na razpolago ameriških dolarjev v zlatu. SPREJEMAMO DENARNE VLOGE v dobrih ter plačane računano 4% obresti. Oddetek vlog smo vstanovili nanovo pa željo mnogih rojakov širom Amerike, ki se pe-lužujejo naše banke. Po sprejemu prvega denarja izdame vložno knjižico v dolarjih in jo pošljemo vlagatelju. Za prepis nadaljnih vlog ali za dvig denarja je potrebno, da se nam pošlje v registriranem pismu vedno tudi vložno knjižico. Denar nam je poslati najbolje po Domestic Money Order ali po New York Bank Draft. KADAR STE NA POTU v staro domovino in se nabsjate v New Yorku, se vam bo izplačalo, ako se zganište glede v redive Vaših denarnih zadrž pri ravnateljstvu naše banke v prvem nadstropju brez oziira na to, ako kupite parobrodni listek pri nas ali ako ga mogoče že kupili drugje. Zajemščeni so nam pri Jadranski banki izvanredno ugodni pogoji, ki bodo velike koristi za vse one, ki se že ali se bodo posluževali naše banke. Sloveni, prijatelji in poznavalci naše banke so vlijudno naproseni, da opozorijo na ta naš oglas svoje znance iz Hrvatke, Dalmacije, Istre, Goriske, Srbije, Bosne, Hercegovine in Črnogore. Frank Sakser State Bank

Slovensko - Amerikanski KOLEDAR za leto 1922. Poleg koledarskega dela vsebuje obilico poučnih člankov, zanimivih povesti, nasvetov za zdravje in dom, raznoterosti, šale itd. Nad vse zanimiv je članek "Proti delavska špijonaža v West Virginiji". Ko bodo delavci to prečitali, jim bo marsikaj jasno, o čemur dosedaj niso niti pojma imeli. Koledar krasi cela vrsta krasnih slik. Čtivo je tako izbrano, da mora zanimati vse sloje našega naroda. Cena je 40 centov s poštnino vred. Za Jugoslavijo je poštnina ista. Naročite ga za svoje sorodnike in znance v stari domovini. Vsakdo bo vesel tega božičnega daru. Naročite ga še danes! Slovenic Publishing Co., 82 Cortlandt St., New York